

EEN NIEUWE KIJK OP SOCIALE ZEKERHEID EN TEWERKSTELLING

Dit onderzoeksproject is gebaseerd op een inventaris van Belgische regelingen die verband houden met de relatie tussen tewerkstelling, sociale zekerheid, lonen en andere inkomsten en vergelijkt de voor- en de nadelen van drie voorstellen voor werkloosheidsbestrijding, in het kader van sociale zekerheid: (1) vermindering van de bijdragen voor de sociale zekerheid en activering van uitkeringen; (2) herverdeling van het beschikbare werk door de grootte van de beroepsbevolking te verminderen; (3) het universele basisinkomen.

Het project belicht de controversiële en hangende vragen van deze voorstellen.

1. het wettelijke, statistische en economische kader van de band tussen tewerkstelling, sociale zekerheid en inkomen

- 1.1. Dit luik heeft een juridische en statistische invalshoek. Het onderzoekt de invloed van de huidige wetgeving op de werking van de arbeidsmarkt (RUG).
- 1.2. Het wettelijke en statistische kader dient tevens als achtergrond voor delen 2, 3, 4 (RUG).
- 1.3. Aan de hand van een algemeen kader van kosten-baten analyse worden de verschillende standpunten in dit project beoordeeld (HIVA-KUL).

2. De gevolgen van marginale loonsubsidies en vrijstelling van sociale werkgeversbijdragen

2.1. De (marginale) subsidies die verleend worden om extra personeel aan te werven kunnen belangrijke indirecte gevolgen hebben (meeneem- of deadweight effecten, substitutie en verdringing). Een vroeger onderzoek uitgevoerd door het IRES (UCL), gebaseerd op een enquête bij werkgevers, analyseerde de gevolgen van subsidies die in 1991 en 1992 verleend werden. Dit project heeft de IRES analyse op 2 manieren uitgebreid:

- (a) Het CES-KUL team heeft de effecten van het "Jongerenbanenplan" op de uitstroom uit de werkloosheid geëvalueerd;
- (b) Micro-econometrische analyses hebben de hypothese getest dat tijdelijke loonsubsidies leiden tot meer tijdelijke tewerkstelling (HIVA-KUL en IRES-UCL);

2.2. Maatregelen om de indirecte loonkosten te drukken (zoals het voorstel van Drèze en Malinvaud) hebben een positieve invloed op tewerkstelling. De omvang van dit effect wordt in België echter sterk in vraag gesteld. Aangezien de desbetreffende voorstellen een niet-lineaire vermindering van loonkost betreffen, moet men verschillende soorten werknemers onderscheiden.

Er werd daarom een macro-economisch model ontwikkeld met onderscheid tussen hoog- en laaggeschoolde werknemers, om de effecten van verminderingen van sociale zekerheidsbijdragen van werkgevers te simuleren (IRES-UCL).

3. Het beschikbare werk herverdelen

3.1. Hier is een macro-econometrische analyse ontwikkeld om de lange-termijn effecten op tewerkstelling, werkloosheid en groei te beoordelen, die het gevolg zijn van een beleid dat gericht is op het reduceren van de beroepsbevolking (IRES-UCL).

3.2. Bijkomend onderzoek heeft de micro-economische gevolgen van hetzelfde beleid onderzocht (HIVA-KUL).

4. Het universele basisinkomen

Deze uitkering zou onvoorwaardelijk aan alle burgers uitbetaald worden. Ze heeft o.a. tot doel de herverdeling van arbeid te bevorderen. In combinatie met een evenredige vermindering van werkloosheids- en bijstandsuitkeringen alsook van de minimumlonen, zou de universele uitkering een belangrijke invloed kunnen hebben op de arbeidsmarkt. . Deze effecten zijn echter totnogtoe weinig bestudeerd. Dit project heeft de gevolgen geanalyseerd die sommige basisinkomenstelsels hebben op het functioneren van de arbeidsmarkt (UFSIA).

Het eindrapport van dit groot onderzoeksproject is gepubliceerd in nummer 3/2000 van het *Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid* gepubliceerd worden.